

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 9.2.2005
KOM(2005) 33 slutlig

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN

om den socialpolitiska agendan

MEDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN

Den socialpolitiska agendan

”Ett socialt Europa i världsekonomin: arbetstillfällen och möjligheter för alla” är mottot för den andra etappen av den socialpolitiska agendan som sträcker sig fram till 2010. Liksom kommissionen poängterade i sitt meddelande om översynen av Lissabonstrategin efter halva tiden är den vision som är gemensam för hela EU – och som befästs i konstitutionen – att verka för ”en hållbar utveckling i Europa som bygger på välavvägd ekonomisk tillväxt och på prisstabilitet, på en social marknadsekonomi med hög konkurrenskraft där full sysselsättning och sociala framsteg eftersträvas, samt på en hög miljöskyddsnivå och en bättre miljö”.

Kommissionen satsar helhjärtat på att modernisera och utveckla den europeiska sociala modellen och verka för social sammanhållning inom ramen för såväl Lissabonstrategin¹ som strategin för hållbar utveckling². I agendan identifieras vilka prioriteringar Europeiska unionens åtgärder skall ha på området.

Översynen av den socialpolitiska agendan kompletterar och stöder översynen av Lissabonstrategin efter halva tiden där tillväxt och arbetstillfällen stått i fokus. Agendan har en nyckelroll när det gäller att främja den ekonomiska tillväxtens sociala dimension.

Redan mellan år 2000 och 2004 gjordes avsevärda framsteg. Vad som nu behövs är att förbättra genomförandet av åtgärderna i den socialpolitiska agendan med utgångspunkt i beprövade principer. Dessa principer bör göra det möjligt att

- ta ett samlat grepp som omfattar hela EU och som skapar positiv samverkan mellan ekonomisk politik, socialpolitik och sysselsättningspolitik,
- verka för kvalitet – inom sysselsättning, socialpolitik och arbetsmarknadsrelationer – vilket i sin tur bidrar till att förbättra humankapitalet och det sociala kapitalet,
- modernisera de sociala trygghetssystemen och anpassa dem till de krav som ställs i dagens samhälle, vilket bör ske med utgångspunkt i solidaritet och genom en förstärkning av dessa systems roll som produktivitetfaktor,
- ta hänsyn till vad det skulle kosta att inte vidta socialpolitiska åtgärder.

Det råder inga tvivel om den socialpolitiska agendans mervärde. Agendan gör det lättare att modernisera de nationella systemen i en ekonomi och ett samhälle i genomgripande förändring. Den bidrar också till att den inre marknaden fungerar smidigt, samtidigt som man värnar om grundläggande rättigheter och gemensamma värderingar.

Att strategin är viktig har betonats i Europaparlamentets olika yttranden om de socialpolitiska aspekterna av Lissabonstrategin.

---

¹ KOM(2005) 24.

² KOM(2005) 37.

Agendan stöder sig på rapporten från högnivågruppen om framtiden för socialpolitiken och den tredje rapport som sammanställts under ledning av Wim Kok – ”Möta utmaningen” – från oktober 2004. Dessutom finns inslag från de öppna, interaktiva debatter som anordnades under det nederländska ordförandeskapet under andra halvåret 2004.

Agendan bygger på en strategi i två delar.

För det första intensifieras satsningen på att stärka medborgarnas tillit. Denna tillit är nödvändig för att hantera förändringar och spelar en viktig roll för den ekonomiska tillväxten. I agendan beskrivs hur man med hjälp av olika gemenskapsinstrument kan förbättra genomförandet, och det anges tre förutsättningar för hur man skall lyckas, nämligen en generationsövergripande strategi, ett partnerskap för förändring och behovet av att utnyttja de möjligheter som globaliseringen ger.

För det andra föreslås nyckelåtgärder uppdelade i två olika grupper som stämmer överens med kommissionens strategiska mål 2005–2009³ – dels sysselsättning (inom målet välförstånd), dels lika möjligheter och integration (inom målet solidaritet). Agendan talar för att man dels skall befästa en gemensam ram inom EU, dels genomföra olika slags åtgärder som svarar mot specifika behov. På så sätt stöder den EU:s motto, ”förenade i mångfalden”, som anges i konstitutionsfördraget.

1. ATT SKAPA TILLIT — MEDEL OCH FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR ATT LYCKAS

1.1. Att skapa tillit

Syftet med agendan är att modernisera den europeiska sociala modellen, särskilt genom att förbättra den kollektiva handlingsförmågan och ge alla nya möjligheter.

De främsta drivkrafterna bakom förändringen – nämligen den ökade konkurrensen på världsmarknaden, den tekniska utvecklingen och den åldrande befolkningen – kommer att vara ännu starkare vid årtiondets slut. Fortfarande finns stora utmaningar man måste ta tag i, t.ex. den låga sysselsättningen, arbetslöshet, fattigdom, bristande jämlikhet och diskriminering.

De åtgärder som föreslås i samband med att socialpolitiken moderniseras är tänkta att ge medborgarna tillit till att de klarar av att hantera förändringarna.

1.2. Medel

För att genomföra den socialpolitiska agendan står en lång rad olika medel till buds: lagstiftning, dialogen mellan arbetsmarknadens parter, finansiella instrument – särskilt Europeiska socialfonden (ESF) och programmet Progress – den s.k. öppna samordningsmetoden, som hjälper medlemsstaterna i deras arbete med att modernisera arbetsmarknaden och systemen för socialt skydd, samt principen att integrera jämställdhet i all politik. Kopplingen mellan ESF och den politiska ram som skapades genom den socialpolitiska agendan kommer att stärkas. ESF kommer att stödja medlemsstaternas politik för att genomföra de riktlinjer och rekommendationer som antogs i och med den europeiska sysselsättningsstrategin och de mål som EU godkänt på området social integration.

---

³ KOM(2005) 12.

ESF satsar direkt på att genomföra åtgärder som utformats i medlemsstaterna och antagits på EU-nivå. Samtidigt som ESF ser till de förhållanden som råder i varje enskilt land bidrar fonden till att skapa ett verkligt europeiskt mervärde. Investeringar i att utbilda människor och främja socialt kapital som kan skapa tillit och bana väg för partnerskap betyder mycket för att man skall uppnå de ekonomiska, sociala och arbetsmarknadspolitiska målen, och kan bidra till att ta igen den tid som gått till spillo när det gäller att genomföra reformerna.

I de medlemsstater och regioner som kommer att kunna få stöd inom ramen för det föreslagna konvergensmålet finns så pass stora sociala och ekonomiska skillnader att tillväxt- och sammanhållningsmålen inte kan uppnås utan EU-stöd. I de medlemsstater som kommer att få stöd inom ramen för det föreslagna målet ”regional konkurrenskraft och sysselsättning” kommer ESF att fungera som en katalysator. ESF kommer även att stödja utbyte av erfarenheter.

Den nära kopplingen mellan agendan och dels översynen av Lissabonstrategin, dels strategin för en hållbar utveckling, gör det nödvändigt att se till att agendan stämmer överens med annan EU-politik om den inre marknaden, näringsliv, konkurrens och handel. Denna inriktning innebär att man skall ta hänsyn till den sociala och sysselsättningspolitiska dimensionen i övrig EU-politik, och vice versa. I detta arbete är den metod för konsekvensanalys som kommissionen tagit fram ett värdefullt verktyg. Den socialpolitiska agendan hämtar således inspiration från konstitutionsfördraget, där det påpekas hur viktigt det är med samstämmighet.

1.3. Tre förutsättningar för att lyckas

Den socialpolitiska agendan kan bara bli framgångsrik om alla delar av EU:s befolkning får vara delaktiga – förändringarna måste förankras i en ny strategi som sträcker sig över generationsgränserna. Inte heller kan målen sysselsättning, solidaritet och social integration hållas åtskilda från världsekonomin, där EU:s konkurrenskraft och attraktionskraft står på spel. I och med att arbetet sker på två fronter måste alla parter medverka engagerat och aktivt.

1.3.1. En generationsövergripande strategi: möjligheter för ungdomar

1.3.1.1. En grönbok om den generationsövergripande dimensionen

De verkligt stora utmaningarna utgörs av de förändringar som uppstår genom den demografiska utvecklingen hos EU:s befolkningar, behovet av att anpassa de sociala trygghetssystemen och pensionssystemen till dessa förändringar samt nödvändigheten av att knyta an dessa frågor till hela migrationsproblematiken.

Det är därför nödvändigt att analysera de stundande utmaningarna i förhållandena mellan de olika generationerna och i familjernas ställning. Under 2005 kommer kommissionen för detta ändamål att lägga fram en grönbok om den generationsövergripande dimensionen.

En grönbok om den generationsövergripande dimensionen: en analys av de demografiska förändringarna hos EU:s befolkningar och konsekvenserna av dessa förändringar
----

1.3.1.2. Ett bidrag till det europeiska ungdomsinitiativet

Satsningar på ungdomar talar för framtidstro och motarbetar uppfattningen att befolkningens åldrande skulle vara något oundvikligt, särskilt då satsningarna går ut på att skapa en dynamisk koppling mellan generationerna. EU:s ungdomsinitiativ illustrerar denna satsning.

Den satsning i form av ett partnerskap över generationsgränserna som arbetsmarknadens parter redan tillkännagett kommer att utgöra ett viktigt bidrag till detta initiativ. Detsamma gäller införlivandet av en ungdomsdimension i strategierna för sysselsättning och social integration.

Ett partnerskap över generationsgränserna: bidrag till det europeiska ungdomsinitiativet

1.3.2. Partnerskapet för förändring

Partnerskapet mellan myndigheterna, arbetsmarknadens parter och det civila samhället är en av grundförutsättningarna för att EU:s politik skall lyckas. För att ge stöd åt reformerna uppmanade Europeiska rådet i mars 2004 medlemsstaterna att upprätta partnerskap för förändring.

Det är också viktigt att klargöra vilka framsteg som gjorts i fråga om alla aktörers medverkan i genomförandet av EU-åtgärderna. Kommissionen föreslår därför följande:

Ett årligt möte mellan alla berörda i ett forum där man kan utvärdera genomförandet av agendan

1.3.3. Den yttre dimensionen

Rapporten från ILO:s världskommission om globaliseringens sociala dimension och kommissionens egna förslag ger en bra utgångspunkt för framsteg när det gäller att stärka globaliseringens sociala dimension.

- Genom agendan försöker man ta vara på utbytet av erfarenheter mellan EU och dess samarbetspartner om det nära sambandet mellan ekonomiska framsteg och sociala framsteg, samtidigt som hänsyn tas till utrikeshandelns effekter på konkurrenskraften: Dels behandlas utbytet med kandidatländer, grannländer och andra länder utanför EU, såväl industriländer (t.ex. USA och Japan) och tillväxtländer (Kina, Brasilien, Indien och Sydafrika) som utvecklingsländer.
- Dels behandlas utbytet med internationella organisationer, t.ex. ILO, OECD och FN, och organisationer som arbetar med ekonomisk styrning (IMF, Världsbanken och WTO), för att i högre grad beakta globaliseringens sociala dimension och socialpolitikens betydelse för en hållbar utveckling.

Att verka för alla människors rätt till goda arbetsvillkor borde vara ett globalt mål på alla nivåer, vilket poängterades av ILO:s världskommission för globaliseringens sociala dimension. Detta mål ligger i linje med utvecklingsmålen i millenniedeklarationen, åtagandena från toppmötet om sociala frågor i Köpenhamn och ekonomistyrningen.

Därutöver kommer kommissionen att inrätta en avdelningsövergripande grupp som skall verka för den yttre dimensionen inom sysselsättning, socialpolitik och goda arbetsvillkor.

Införlivande av den europeiska sociala modellen i dialogen med omvärlden och åtgärder på bilateral, regional och multilateral nivå

Främjande av goda arbetsvillkor som ett världsomfattande mål på alla nivåer

2. TVÅ PRIORITERADE OMRÅDEN

2.1. Att gå mot full sysselsättning: göra arbete till ett verkligt alternativ för alla, förbättra kvaliteten och produktiviteten i arbetet, kunna förutse och anpassa sig till förändringar

Full sysselsättning

En modernare europeisk sysselsättningsstrategi 2005 i samband med översynen av Lissabonstrategin efter halva tiden

Ett ESF som verkar för konvergens, sysselsättning och konkurrenskraft

Att föregripa och hantera förändringar: ett strategiskt angreppssätt

För att kunna uppnå tillväxt- och sysselsättningsmålen i Lissabonstrategin behöver EU fler aktivt yrkesverksamma som samtidigt är mer produktiva. Detta kommer att bidra till ekonomisk tillväxt på lång sikt, motverka arbetslöshet och regionala skillnader samt främja social sammanhållning. EU behöver därför ta itu med såväl arbetstillfällenas antal som kvaliteten och produktiviteten i arbetet. Det är också viktigt att man överväger hur frågan om ekonomisk migration skall hanteras.

Som ett led i halvtidsöversynen av Lissabonstrategin har kommissionen föreslagit en uppdaterad cykel med nya riktlinjer och en koppling till rationaliseringen av samordningen av den ekonomiska politiken på EU-nivå. De fyra prioriteringar som arbetsgruppen för sysselsättning under ledning av Wim Kok föreslog i sin rapport från 2003 ("Jobs, jobs, jobs") kommer att stå i centrum för denna cykel, detta för att

- öka arbetstagarnas och företagens anpassningsförmåga,
- sporra fler att komma in och stanna kvar på arbetsmarknaden,
- investera mer – och effektivare – i humankapital,
- se till att reformerna verkligen genomförs genom bättre styrning.

För att styrningen av den europeiska sysselsättningsstrategin skall bli bättre planerar kommissionen en informationskampanj under 2006 som riktar sig till ESF:s aktörer. För 2006–2007 planeras en kampanj som riktar sig till parlament och berörda aktörer på alla nivåer.

Med tanke på att ekonomierna integreras i allt högre grad och konkurrensen på världsmarknaden hårdnar måste EU bli bättre på att föregripa, skapa och hantera ekonomiska förändringar. De ekonomiska förändringarna sker allt snabbare, och omstruktureringar, utlokalisering, utkontraktering och t.o.m. avindustrialisering blir allt vanligare.

Erfarenheten visar att en aktiv strategi är både nödvändig och möjlig. Därför kommer kommissionen att ta fram en strategi som kretsar kring följande:

- Att skapa ett större samspel mellan de EU-åtgärder som syftar till att uppmuntra och åtfölja omstruktureringar. Kommissionen planerar att inrätta ett forum på hög nivå, bestående av alla aktörer och andra berörda, för att göra detta möjligt.
- Att göra arbetsmarknadens parter mer delaktiga, särskilt under den andra etappen av samrådet med arbetsmarknadens parter när det gäller omstrukturering och översynen av direktivet om inrättandet av ett europeiskt företagsråd (94/45/EG).
- Att skapa större samverkan mellan politiska åtgärder och deras finansiärer, i synnerhet ESF.
- Att skapa en starkare koppling mellan den europeiska sysselsättningsstrategin och utformningen av regelverk och överenskommelser mellan arbetsmarknadens parter. Detta gör det möjligt att förbättra arbetskraftens anpassningsförmåga och att stödja åtgärder för livslångt lärande och modernare arbetsorganisation.

Arbetsmarknadsrelationerna tar ny fart

Ett framväxande regelverk

Dialogen mellan arbetsmarknadens parter och dess nyckelroll

Främjande av företagens sociala ansvar

I en dynamisk ekonomi träder nya arbetsformer fram, t.ex. ekonomiskt beroende arbete och visstidsanställning.

Mot bakgrund av den ekonomiska integrationen ger EU-nivån ett betydande mervärde jämfört med det som redan görs på nationell nivå.

Kommissionen har därför för avsikt att anta en grönbok om arbetsrättens utveckling. I denna grönbok kommer kommissionen att analysera vilka aktuella tendenser som står att finna i de nya arbetsmönstren och vilken roll arbetsrätten spelar när det gäller att hantera dessa förändringar genom att skapa en tryggare omgivning som underlättar anpassningen på arbetsmarknaden. Den diskussion som detta dokument kommer att ge upphov till kan medföra fler förslag på ett antal olika åtgärder för att modernisera och förenkla de nuvarande bestämmelserna.

Under 2005 kommer kommissionen att lägga fram ett förslag till initiativ om skydd av arbetstagares personuppgifter. I en strävan efter bättre lagstiftning kommer kommissionen i enlighet med halvtidsöversynen av Lissabonstrategin att föreslå en uppdatering av direktiv 2001/23/EG (överlåtelse av företag) och 98/59/EG (kollektiva uppsägningar) samt en konsolidering av de olika bestämmelser som finns för information till och samråd med arbetstagarna.

Vidare kommer kommissionen att lägga fram en ny arbetsmiljöstrategi för perioden 2007–2012. Förebyggande åtgärder lönar sig: färre arbetsolyckor och arbetssjukdomar leder till högre produktivitet, håller nere kostnaderna, förbättrar kvaliteten i arbetet och ger därmed

EU:s humankapital ökat värde. Den nya strategin bör inriktas på nya och framväxande risker och på att bibehålla minimiskyddet på arbetsplatsen och för arbetstagare som inte har tillräckligt skydd. Med hjälp av utvärderingen av det nuvarande programmet bör det vara möjligt att kartlägga vilka situationer som är nya. Särskild tonvikt bör också läggas vid kvaliteten på förebyggande verksamhet, utbildning i arbetsmiljöfrågor samt andra åtgärder för att få arbetsmiljöbestämmelserna att tillämpas i högre grad. Eftersom det är avgörande hur väl man lyckas med genomförandet kommer kommissionen att fortsätta sina satsningar på att kontrollera att lagstiftningen införlivas och tillämpas. För att genomförandet av lagstiftningen verkligen skall fungera måste alla berörda parter dessutom kunna ta sig an sina uppgifter. ESF kommer att spela en viktig roll när det gäller att stärka förvaltningarnas och arbetsmarknadens parter kapacitet.

Kommissionen kommer att fortsätta att verka för att arbetsmarknadens parter medverkar fullt ut i halvtidsöversynen av Lissabonstrategin och att man sluter överenskommelser på alla nivåer.

Dialogen mellan arbetsmarknadens parter i EU på såväl branschövergripande nivå som branschnivå kommer kommissionen att främja även i fortsättningen, samtidigt som den ser till att arbetsmarknadsparternas oberoende kvarstår. Dialogen kommer framför allt att främjas genom förbättrat logistiskt och tekniskt stöd och genom samråd i enlighet med EG-fördragets artikel 138.

Kommissionen kommer också att fortsätta arbeta för företagens sociala ansvar. För att detta arbete skall bli slagkraftigt och vara trovärdigt kommer kommissionen i samarbete med medlemsstaterna och berörda parter att lägga fram förslag till initiativ som är utformade för att ytterligare främja utvecklingen och öppenheten i fråga om företagens sociala ansvar.

En gemensam arbetsmarknad i EU

Regler för frivilliga kollektivförhandlingar över gränserna

2006 – Europeiska året för arbetstagares rörlighet

För att en verklig europeisk arbetsmarknad skall kunna skapas och fungera som den skall, måste de kvarvarande direkta och indirekta hindren undanröjas och handlingslinjer utformas som skapar de förhållanden som behövs för att de berörda skall kunna dra största möjliga nytta av hela EU-området. I enlighet med vad som poängterades i halvtidsöversynen av Lissabonstrategin kommer kommissionen att lägga fram förslag på hur man skall kunna avlägsna hindren för arbetskraftens rörlighet, och särskilt då de hinder som hänger samman med tjänstepensionssystemen.

I EU finns fortfarande stort utrymme för kvalitets- och produktivitetsförbättringar genom ett närmare samarbete mellan de ekonomiska aktörerna.

Genom att erbjuda en möjlighet till frivilliga kollektivförhandlingar över gränserna, på antingen företagsnivå eller branschnivå, kan man hjälpa företag och branscher att hantera utmaningar som rör arbetsorganisation, sysselsättning, arbetsvillkor och utbildning. Det ger arbetsmarknadens parter större utrymme att agera över nationsgränserna. Det rör sig om ett innovativt sätt att anpassa sig till förändringar, med kostnadseffektiva och gränsöverskridande resultat. Detta angreppssätt är fast förankrat i den prioritering för partnerskapet för förändring som förordades i Lissabonstrategin.

Kommissionen planerar att anta ett förslag som skall göra det möjligt för arbetsmarknadens parter att formalisera karaktären på och resultaten av de gränsöverskridande kollektivförhandlingarna. Det är avgörande att detta underlag finns, men det kommer att vara helt upp till arbetsmarknadens parter om och hur de vill använda det.

Den fria rörligheten för personer är en av de grundläggande friheterna och ett nödvändigt verktyg för ekonomisk anpassning. Rörligheten kan underlättas genom att man stärker Europeiska nätverket för arbetsförmedlingar. Några osäkerhetsfaktorer kvarstår dock, t.ex. övergångsperioden (för arbetstagare från de nya medlemsstaterna) och fler och enklare bestämmelser om samordningen av de sociala trygghetssystemen.

Under 2005 kommer kommissionen att inrätta en högnivågrupp bestående av företrädare från samtliga medlemsstater. Gruppen skall ha till uppgift att kartlägga hur utvidgningen har påverkat rörligheten och hur de övergångsperioder som beviljats fungerar. Detta arbete bör kunna fungera som underlag till den rapport kommissionen skall lägga fram för rådet i början av 2006 så att de beslut som skall fattas om övergångsperioderna är väl underbyggda.

Kommissionen kommer dessutom att kontinuerligt bevaka migrationsströmmarna efter utvidgningen och inför kommande utvidgningar.

Arbetet med att uppdatera och anpassa den befintliga EU-lagstiftningen kommer att fortsätta med att man ändrar förordningarna om samordning av de sociala trygghetssystemen (förordningarna (EEG) nr 1408/71, (EG) nr 883/2004 och (EEG) nr 574/72).

2.2. Ett samhälle präglad av större sammanhållning: lika möjligheter för alla

Modernisering av socialskyddet: ett viktigt inslag i översynen av Lissabonstrategin

Den öppna samordningsmetoden för vård och omsorg

Samtliga medlemsstater har inlett långsiktiga reformer av sina sociala trygghetssystem. Den öppna samordningsmetoden innehåller gemensamma mål, men det är upp till varje medlemsstat att själv välja hur man skall gå till väga för att uppnå dem. ESF stöder genomförandet av integrationspolitiken i de enskilda medlemsstaterna.

Den öppna samordningsmetoden användes ursprungligen för att bekämpa utslagning och fattigdom (fr.o.m. 2000) och därefter för pensioner (fr.o.m. 2002), och den har varit mycket uppskattad av de inblandade, såsom medlemsstaternas regeringar, arbetsmarknadens parter, det civila samhället samt lokala och regionala organ. De efterlyste möjligheten att använda den öppna samordningsmetoden från och med 2006 på områdena vård och omsorg, vilket kommer att ha betydelse för utformningen av reformerna kring tre gemensamma teman, nämligen allmän tillgång, kvalitet och ekonomisk hållbarhet. Kvaliteten på genomförandet måste förbättras för att de nationella reformerna skall få mer genomslagskraft. Kommissionen kommer att föreslå att genomförandet av den öppna samordningsmetoden skall rationaliseras och förenklas. Rationaliseringen kommer att innebära att man upprättar en gemensam förteckning över mål som kan tillämpas på samtliga tre delar – integration, pensioner, hälso- och sjukvård – med övergripande mål som t.ex. lika möjligheter och tillträde till arbetsmarknaden.

Att bekämpa fattigdom och främja social integration

Ett EU-initiativ om system för minimiinkomst och integrering av personer som är utestängda från arbetsmarknaden

2010 – Europeiska året för bekämpning av utslagning och fattigdom

Vid årtiondets början var andelen medborgare i det utvidgade EU som riskerade att drabbas av fattigdom eller bestående fattigdom mycket hög: 15 % respektive 9 %. De som inte har några egentliga möjligheter kan heller inte delta till fullo i samhällslivet. Genom att fattigdomen ofta går i arv från generation till generation förblir de sämst lottade ofta utslagna. Detta är socialt och ekonomiskt ohållbart och visar att det fortfarande finns mycket kvar att göra, även om det överallt finns övergripande strategier som beaktar fattigdomens många olika aspekter.

Inom ramen för den nya agendan kommer kommissionen att engagera sig i debatten om de nationella minimiinkomstsystemen som den åtog sig att inleda i den tidigare socialpolitiska agendan. Tack vare den öppna samordningsmetoden strävar medlemsstaterna redan efter att effektivisera de nationella minimiinkomstsystemen. Fortfarande är dock många svårt utsatta och får varken arbete eller det skydd som den nationella minimiinkomsten ger.

Under 2005 kommer kommissionen att inleda samråd om varför de befintliga systemen inte är tillräckligt effektiva. Samråden kommer att inriktas på arbetsmarknadens parter, eftersom de är direkt inblandade i arbetet med att genomföra integrationsåtgärder via arbetsmarknaden, vilket kan bana väg för konkreta åtgärder för att skapa bättre förutsättningar. Kommissionen kommer också att lägga fram förslaget att göra 2010 till ett europeiskt år för bekämpning av fattigdom och social utslagning. Under detta år bör man kartlägga vilka framsteg som gjorts under det gångna årtiondet för att belysa den särskilda utsatthet som de mest eftersatta befolkningsgrupperna lever under.

Att främja mångfalden och motverka diskriminering

Ett strategiskt angreppssätt för att bekämpa diskriminering (2005)

2007 – Europeiska året för lika möjligheter

En ny etapp i satsningen på jämställdhet: ett europeiskt institut för genusfrågor

EU har varit drivande när det gäller att tillämpa likabehandlingsprincipen, en föregångare i jämställdhetsfrågor och har bidragit till framsteg i de olika medlemsstaterna. Kampen mot diskriminering bygger på en samling grundläggande rättigheter och ett samspel mellan alla EU-instrument.

Kommissionen fick över 1 500 synpunkter på 2004 års grönbok *Jämlikhet och icke-diskriminering i ett utvidgat EU*. Som uppföljning till grönboken kommer kommissionen därför under 2005 att lägga fram ett meddelande där den kommer att redogöra för sin planerade politiska strategi och den politiska ramen för nya åtgärder. Den kommer även att ta upp möjligheten och vikten av att genomföra initiativ som kan komplettera EU:s befintliga lagstiftning. I meddelandet kommer dessutom minoritetsfrågan att behandlas, särskilt romernas ställning.

Kommissionen planerar att göra 2007 till ett europeiskt år för lika möjligheter, då man kommer att betona vikten av denna fråga, belysa de resultat som uppnåtts och poängtera vilka fördelar mångfalden har för Europas ekonomi och samhälle.

EU har sedan lång tid tillbaka arbetat målinriktat för att skapa jämställdhet. Det har visserligen gjorts framsteg på området, men det finns fortfarande stora brister på områden som t.ex. löneskillnaderna mellan könen, kvinnors möjligheter att komma in på arbetsmarknaden, utbildning, karriärutveckling samt möjligheten att förena familjeliv och yrkesliv och delta i beslutsfattandet. I och med att den nuvarande ramstrategin för 2000–2005 når sitt slut kommer kommissionen att utarbeta ett meddelande om den framtida politikutvecklingen med förslag till åtgärder för att ta itu med dessa brister. Kommissionen kommer dessutom att lägga fram sin årliga jämställdhetsrapport lagom till vårtoppmötet.

Vid Europeiska rådets toppmöte i juni 2004 efterlystes ett europeiskt institut för genusfrågor, något som kommissionen inom kort kommer att föreslå. Institutet skulle kunna fungera som sambandscentral för information och utbyte av bra metoder. Det skulle även kunna hjälpa kommissionen och medlemsstaterna att genomföra EU:s jämställdhetsmål och se till att de finns med i EU:s politik.

När det gäller lika möjligheter för funktionshindrade kommer kommissionen att lägga fram nya utgåvor av sin handlingsplan. Vartannat år, på Europeiska handikappdagen, kommer kommissionen dessutom att offentliggöra en rapport om funktionshindrades situation.

Sociala tjänster i allmänhetens intresse

Tydliggöra vad som kännetecknar sociala tjänster i allmänhetens intresse och vilken roll de har

I 2004 års vitbok om tjänster i allmänhetens intresse tillkännagav kommissionen att den under 2005 skulle lägga fram ett meddelande för att klargöra hur de sociala tjänsterna i allmänhetens intresse fungerar och hur de kan moderniseras. Meddelandet kommer att innehålla en inventering av EU:s olika politikområden som har anknytning till tillhandahållandet av sociala tjänster i allmänhetens intresse. Det kommer även att innehålla en beskrivning av hur dessa tjänster är organiserade och hur de fungerar, så att de skall kunna moderniseras och kvaliteten skall kunna förbättras, med utgångspunkt i de olika områden som täcks.

När det gäller statligt stöd kommer kommissionen under loppet av 2005 att anta ett beslut som grundar sig på fördragets artikel 86.3 samt rambestämmelser för hur tjänster av allmänt ekonomiskt intresse skall finansieras. Genom dessa bestämmelser kommer det att klargöras när statligt stöd till tjänster av allmänt ekonomiskt intresse är förenligt med EU-lagstiftningen. Mot bakgrund av de pågående samråden har kommissionen för avsikt att medge ett undantag från anmälningsplikten för ersättningar för tjänster av allmänt intresse till ett begränsat belopp. Särskilda bestämmelser kan också komma att tillämpas på sjukhus och tillhandahållandet av subventionerat boende. I praktiken torde de flesta sociala tjänster som utgör tjänster av allmänt ekonomiskt intresse vinna på detta beslut.